

Handleplan

December 2024

Strategien "Det Sunde Liv for Børn og Unge i Ishøj"

Børne- og Undervisningsudvalget besluttede i april 2024 strategien for sunde liv for børn og unge i Ishøj. Strategien er en udmøntning af byrådets vision "Fælles om mulighedernes Ishøj", der blev besluttet i februar 2024. Strategien understøtter især elementet om "Det sunde og aktive liv".

Da strategien blev besluttet i sin endelige form i foråret 2024, blev det også besluttet, at Børne- og Undervisningsudvalget bliver præsenteret for en kommunal handleplan for strategien. I det nedenstående er den kommunale handle- og indsatsplan således beskrevet.

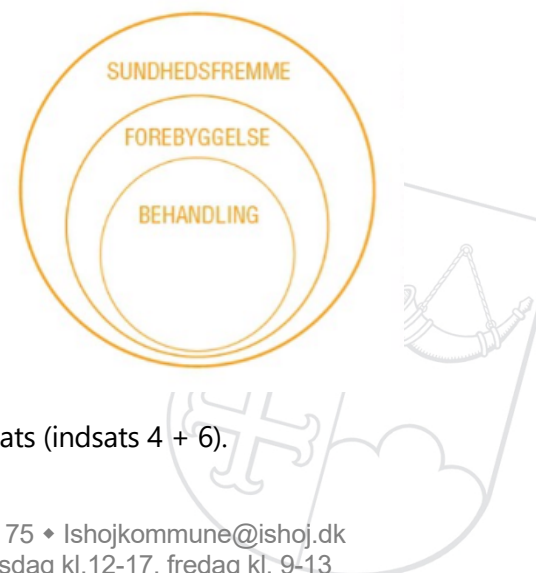
Opsummering af strategien

Visionen for strategien er formuleret således: "I Ishøj Kommune vil vi styrke børns og unges trivsel og sundhed, så flere børn og unge får muligheden for at leve et godt liv". Der er i strategien et særligt fokus på (1) svær overvægt og (2) god trivsel hos børn og unge i dagtilbud, skole og i fritidslivet.

Strategien indeholder seks indsatsområder:

1. Dialog og samarbejde om det sunde børneliv
2. Understøtte at alle børn og unge har et aktivt fritidstidsliv
3. Forebyggelse af mistrivsel
4. Behandling af mistrivsel
5. Forebyggelse af overvægt
6. Behandling af overvægt

De seks punkter tager afsæt i, at bestræbelsen på at forbedre sundheden hos børn og unge i Ishøj kræver en indsats på flere forskellige niveauer. Først og fremmest skal indsatsen være alment sundhedsfremmende, hvor der er opmærksomhed på alle børn og unge (indsats 1 + 2). Vi ved dog, at der er særlige målgrupper, som kan være i risiko for at leve et mindre sundt liv. Derfor er det vigtigt med opsporende og tidligt forebyggende indsatser (indsats 3 + 5). Endelig vil der også være behov for at iværksætte behandling for de børn og unge, hvor der er brug for en mere specialiseret og målrettet indsats (indsats 4 + 6).

Handleplanen - overordnet set

Siden strategien blev vedtaget i foråret, har den haft en central betydning for udviklingen af en række indsatser, som har fokus på netop overvægt og mistrivsel. Denne udvikling sker i høj grad i samarbejde med frivillige organisationer og andre eksterne samarbejdspartnere. Dette er beskrevet i detaljer nedenfor.

Strategien har haft en vigtig betydning for etableringen af samarbejdet med Center for Sundt Liv og Trivsel (CSLT), da indholdet i strategien i høj grad er sammenfaldende med de fokusområder, som Center for Sundt Liv og Trivsel står for. Siden strategiens vedtagelse i foråret er to konsulenter blevet ansat i Ishøj Kommune og én konsulent i CSLT, som er gået i gang med at afdække problemstillingen i Ishøj Kommune via dialog med fagpersoner. I starten af 2025 bliver denne analyse udvidet til at indeholde en problemforståelse set fra borgernes perspektiv – bl.a. via interview og dialog med civile samfundsaktører. De konkrete resultater af dette samarbejde vil blive tydeligere over en længere tidsperiode, da aftalen med Center for Sundt Liv og Trivsel først og fremmest er en analyse af området, hvor resultatet bliver præsenteret i 2026. På sigt forventes det således, at denne analyse og forskning vil give bud på, hvordan området kan styrkes for børn og unge i Ishøj Kommune.

Fokus på både fysisk sundhed og mental sundhed genfindes i høj grad i strategien "Stærke Fællesskaber for børn og unge", hvor der både er fokus på fællesskabets store betydning for den mentale trivsel, og hvor der også er et helt centralt element om at skabe brobygning til fritidstilbud. Netop det store fokus på at få flere til at deltage i fritidsaktiviteter kan også genfindes i indsatsen "Fritid for alle", som for alvor går i gang i 2025. Udmøntningen af strategien bliver således hjulpet godt på vej af andre strategier og projekter.

Der er behov for at få styrket og dermed systematiseret kommunikationen om strategien samt dialogen om udmøntningen. Der vil derfor i starten af 2025 blive ændret på organisering af udmøntning af strategien.

Børne- og Undervisningsudvalget vil få en orientering om status for handleplanen i januar 2026 – herunder en opdateret handle- og indsatsplan.

Handleplan og status for indsatser på de seks initiativer i strategien.

Nedenfor gives en status for de 6 indsatsområder, som strategien indeholder:

Indsats 1: Dialog og samarbejde om det sunde børneliv

Det er vigtigt, at vi har dialog med børnene, de unge og alle de voksne, som indgår i børnenes og de unges liv. Det er først og fremmest dem, som kender børnenes liv og ved, hvilke forhold der gør, at det nogle gange kan være vanskeligt at vælge den sunde livsstil.

1a: Tættere samarbejde med frivillige organisationer

Opstartet: februar 2024

Afsluttet: juni 2024

I forbindelse med udarbejdelse ansøgning til etablering af "Børnenes Hus" blev Dansk Flygtningehjælp og Dansk Røde Kors inviteret til en dialog om relevante forebyggende og sundhedsfremmende indsatser i et kommende fælles "hus" til familier med børn i alderen 0 -6 år. I den forbindelse er der indgået en samarbejdsaftale med Dansk Røde Kors, hvor frivillige indgår i forebyggende indsatser – herunder især indsatsen "God Start på Livet".

Evaluering: Modellen fra ansøgningsprocessen for Familiehuset, hvor frivillige organisationer inviteres til dialog i forbindelse med nye ansøgninger, gentages. Det vil sige ansøgninger, som har børne- og unges sundhed og trivsel som fokusområde. Der er aktuelt ikke planlagt nye ansøgninger på området.

1b: Dialog med boligforeninger og erhvervslivet

Opstart: Primo 2025

Afsluttes (forventet): Medio 2025

Konsulenterne, som er ansat i forbindelse med partnerskabet med Center for Sundt Liv og Trivsel, vil i starten af 2025 indlede dialog med boligforeningerne og erhvervslivet i Ishøj Kommune om deres forståelse af sundhed hos børn og unge samt afklare muligheder for initiativer på området og øget samarbejde.

1c: Borgermøde om børn og unges sundhed

Afholdes: primo 2026

Der er i tidsplanen for strategien planlagt en årlig fælles læringsdag i perioden 2025 til 2027. Det planlægges, at der arrangeres en lærings- og dialogdag, hvor borgerne inviteres til dialog om børn og unges sundhed.

Indsats 2: Understøtte at alle børn og unge har et aktivt fritidsliv

Børne- og Undervisningsudvalget vil gerne bidrage til, at fagpersonerne i dagtilbud, skole, SFO og centrale fagmedarbejdere i højere grad understøtter børn og unge i at bruge deres fritid aktivt.

2a: Fritidspas	
Opstartet: foråret 2024	Afsluttes: januar 2025, da fritidspas overgår til projekt "Fritid for alle"
Der blev i foråret 2024 iværksat en foreløbig ordning for fritidspas, hvor det nemmere og væsentligt mindre bureaukratisk kunne gives økonomisk tilskud til børn og unge, som ønskede at gå til fritidsaktiviteter, men hvor økonomien var en barriere for at komme i gang.	
Evaluerings: Ordningen har haft stor succes og overgår nu til projektet "Fritid for alle", som er støttet af Nordea-fonden i starten af 2025. Der har siden opstart i foråret 2024 været 41 børn og unge, som har haft glæde af ordningen.	

2b: Styrket fokus på vejledning om fritidsaktiviteter for børn og unge	
Opstartet: Medio 2024	Afsluttes: varig indsats
Strategien har bidraget til et øget fokus på at vejlede børn, unge og deres forældre om vigtigheden og mulighederne for fritidsaktiviteter. Sundhedsplejen har styrket denne vejledning i forbindelse med sundhedssamtalerne på skolerne – bl.a. i et øget samarbejde med kultur- og fritidsområdet. Der har hos familierådgiverne været et øget fokus på muligheden for fritidstilbud til børn og unge med funktionsnedsættelser – bl.a. via øget viden og vejledning om mulighederne gennem foreningen Specialsport. Generelt er der kommet en øget opmærksomhed hos familierådgiverne om, at fritidsaktiviteter kan være vigtige for udsatte børn og unge. Det indarbejdes derfor i højere grad i handleplanerne for børn og unge. Dette er bl.a. understøttet af fritidspas-ordningen (se punkt 2a).	

2c: Fokus på fritidstilbud i strategien "Stærke Fællesskaber for børn og unge"	
Opstartet: Efteråret 2024	Afsluttes: maj 2027 – og efterfølgende forankring
Denne strategi har et særskilt indsatsområde, som netop handler om at styrke indsatsen i dagtilbud og skoler for at motivere børn og unge til i højere grad at indgå i fritidsaktiviteter. Der har allerede været en del dialog i dagtilbud, på skolerne og på tværs af kultur- og fritidsområdet, dagtilbuds- og skoleområdet samt de centrale fagområder i Center for Børn og Forebyggelse om strategien og dermed også fokus på det styrkede fritidsliv. I den forbindelse er der bl.a. nedsat en arbejdsgruppe, som specifikt har til opgave at komme med idéer og tanker til at styrke området. Det forventes, at dialogerne vil give nye idéer til, hvordan dagtilbud, skoler og fagpersoner omkring børn, unge og deres familier kan understøtte en højere grad af deltagelse i fritidsaktiviteter.	

2d: "Fritid for alle"	
Opstartes: januar 2025	Afsluttes: december 2028
<p>Der blev i starten af 2024 søgt om midler til indsatsen "Fritid for alle", hvor hovedindsatserne er fritidsvejledning, fritidspas og udvikling af fritidstilbud, så de kan rumme de børn og unge, som der er. Der vil med projektet også være et øget fokus på at kommunikere muligheder ud, så der bliver en opmærksomhed på de mange muligheder, der er for at have en fritidsaktivitet. Det målsætningen i projektet, at 80 – 100 børn og unge årligt får glæde af ordningen.</p>	

Indsats 3 – Forebyggelse af mistrivsel

Vi vil tale med børn, unge, forældre, fagpersoner, frivillige m.fl. om fx tegn på mistrivsel, årsager til mistrivsel og indsamle denne viden systematisk, så vi sikrer, at vi har de rette opsporende og forebyggende indsatser til at forebygge mistrivsel. Vi skal løbende evaluere de tidlige forebyggende indsatser, som vi allerede har, for at sikre, at de rent faktisk også virker efter hensigten.

3a: Fokus på trivsel i strategien "Stærke Fællesskaber for børn og unge"	
Opstartet: oktober 2024 (1. handleplan er udarbejdet)	Afsluttes: 2028
<p>Det er en grundpræmis i denne strategi, at alle børn og unge skal have gode fællesskaber at være en del af, hvilket er et helt centralt fundament for at trives som barn eller ung. Der foregår i forvejen en del dialog om denne strategi i dagtilbud, i skolerne, hos centrale fagpersoner på rådhuset og på tværs af disse. Dagtilbuddene og skolerne har i den forbindelse udarbejdet en række initiativer og indsatser, som alle har til formål at styrke børns og unges udvikling og trivsel. Flere af dagtilbuddene nævner bl.a. kompetenceudvikling af personalet og et stærkere tværfagligt samarbejde, så rammerne for børns læring og <i>trivsel</i> fremmes. Flere af skolerne har fokus på den gode overgang fra dagtilbud til skole, så børnenes udvikling og <i>trivsel</i> sikres i overgangen.</p>	

3b: Etablering af "Børnenes Hus"	
Opstartet: december 2024	Afsluttes: december 2028
<p>Ishøj Kommune har i 2024 modtaget statsmidler til at etablere et såkaldt "Familiehus", som i Ishøj Kommune benævnes "Børnenes Hus". Målgruppen er familier med børn i alderen 0-6 år. Formålet er at samle sundhedsfremmende og forebyggende tilbud til disse familier i ét hus. "Huset" placeres i Ishøj Bycenter og forventes at starte op til sommeren 2025. Dette vil give familier gode muligheder for dialog om børnenes og familiernes sundhed og evt. tilbyde relevant vejledning, rådgivning og/eller indsatser. Effekten af "Børnenes Hus" forventes være at styrke den sunde udvikling hos småbørnene (og deres familier) samt forbedre børnenes trivsel.</p>	

Arbejdet med "Stærke Fællesskaber for børn og unge" vil formentlig medføre nye idéer, efterhånden som dagtilbuddene og skolerne får afprøvet de forskellige indsatser. Det kan give anledning til udvikling af initiativer og indsatser, som går på tværs af kommunen.

Samarbejdet med Center for Sundt Liv og Trivsel vil også betyde nye idéer og tanker om, hvordan den almene indsats for at styrke børn og unges trivsel kan udvides. Den analyse, som centeret er i gang med at udarbejde, kommer i 2026. Handleplanen for "Forebyggelse af mistrivsel" vil således løbende kunne udvides.

Indsats 4 – Behandling af mistrivsel

Det kan ikke undgås, at nogle børn og unge i perioder af deres liv får det svært og kommer i mere alvorlig mistrivsel. Derfor er det vigtigt, at det er nemt at række ud efter hjælp.

Lettilgængelig behandling og STIME	
Opstartes: Primo 2025	Afsluttes: varig indsats
<p>Som udmøntning af den nye bestemmelse i sundhedsloven om lettilgængelig behandling har Ishøj Kommune besluttet at tilslutte sig det evidensbaserede program STIME, som har fokus på børn og unge i mistrivsel. Programmet består af fem forskellige behandlingsindsatser, og Ishøj Kommune har valgt at tilbyde alle fem tilbud i løbet af de kommende to år. De første behandlingsindsatser iværksættes i starten af 2025. STIME vil supplere de indsatser, som der allerede er i forhold til børn og unge i mistrivsel - herunder indsatserne Cool Kids, Chillede, Back-to-school og Theraplay.</p>	
<p>Evalueringskrav: Da STIME-indsatserne indeholder systematiske evalueringskrav, vil der løbende blive fulgt op på indsatsernes effekt. Der vil én gang årligt taget overordnet stilling til indsatsernes effekt på børn og unges trivsel.</p>	

Indsats 5 – Forebyggelse af overvægt

Den tidlige og tætte kontakt og dialog med forældre i risikogrupper er helt afgørende, så vi i et samarbejde mellem forældre, kommunens fagpersoner (herunder især sundhedsplejen) og bl.a. jordemødrene på hospitalerne understøtter, at hele familien får en god og sund start på det nye barns liv.

5a: Projekt "VÆKST":	
Opstartet: August 2024	Afsluttes: efteråret 2028
<p>Ishøj Kommune besluttede i 2024 at være en del af projekt "VÆKST", som drives af Syddansk Universitet i samarbejde med Center for Sundt Liv og Trivsel. Formålet med projektet er at styrke den tidlige indsats for sårbare familier. Hovedformålet med projektet er at fremme sund vægtudvikling</p>	

og trivsel ved at have særligt fokus på mad og måltider, motorik og bevægelse, søvn, skærmb brug og tryghed i familien.

5b: Opdatering af kost- og ernæringsprincipper for Ishøj Kommune

Opstarts: januar 2025

Afsluttes: ultimo 2025

Børne- og Undervisningsudvalget besluttede i december 2024, at der er behov for at evaluere og opdatere kost- og ernæringsprincipperne for Ishøj Kommune. De seneste kommunale kost- og ernæringsprincipper blev udgivet i januar 2016 med titlen "Ernæringsprincipper for børn og unge 0-16 år". Der er således behov for en opdateret udgave af denne, hvor strategiens indhold medtænkes for at styrke den almene sundhed hos børn og unge i Ishøj Kommune – herunder et fokus på at forebygge svær overvægt. Det er forventningen, at den nye, opdaterede kost- og ernæringspolitik kan besluttes i juni 2025.

Herudover vil indsats 3b (etablering af "Børnenes hus") også have betydning for den tidlige forebyggelse af overvægt hos de helt små børn. Desuden forventes det, at analysen fra Center for Sundt Liv og Trivsel, som bliver færdig i 2026, vil bidrage til at øge indsatsen for at forebygge overvægt hos børn og unge.

Indsats 6 – Behandling af overvægt

Behandling af overvægt tager i høj grad afsæt i mange af de indsatser, som også gør sig gældende for de forebyggende indsatser. Forskellen er, at intensiteten af indsatserne er forøget, og at indsatsen ofte er mere håndholdt. Vi skal i vores behandlingstilbud tage stilling til, hvad der egentlig virker, og hvad der måske virker i mindre grad.

Ændret model for behandling af overvægt

Opstart: februar 2025 (nyt navn)

Afsluttes: Varig indsats

Ishøj Kommune har i mange år haft indsatsen "Tip Tab Tynde" som en central indsats i forhold til overvægt hos skolebørn. Indsatsen er lige nu under udvikling og tilpasning, og navnet på indsatsen vil også blive ændret i starten af 2025. Overordnet vil fokus i højere grad blive sundhed generelt og i mindre grad overvægt i sig selv. Svømningen, som er en væsentlig del af indsatsen, vil blive fastholdt, mens andre elementer vil blive justeret.

Evaluering: Indsatsen er hidtil blevet evalueret én gang årligt. Evalueringerne bidrager løbende til justeringer af indsatsen. Der er dog planlagt en større evaluering i løbet af 2025.

Styrket kommunikation og implementering af strategien

Flere af de ovennævnte indsatser er iværksat som følge af en øget bevidsthed om vigtigheden af et øget fokus på sundheden hos børn og unge. F.eks. er det stærkere samarbejde

med frivillige samfundsaktører en bevidsthed om, at det er vigtigt, at vi får inddraget frivillige organisationer, som kan understøtte bestræbelsen på at øge sundheden og trivslen for børn og unge i Ishøj Kommune.

Bevidstheden og mindsettet om strategiens vigtighed har således i mange henseender haft den ønskede effekt. Der mangler dog en mere klar og systematisk kommunikation ud til borgere og centrale fagpersoner i hele Ishøj Kommune om strategiens indhold. Desuden er der behov for planlægning og gennemførelse af tværgående initiativer såsom etablering af dialogfora, hvor sundhedsforståelse kan drøftes og tværgående initiativer og indsatser kan foreslås. Dette ikke mindst sammen med borgere og civile samfundsaktører, da strategien indeholder en antagelse om, at kommunen som organisation ikke kan løse sundhedsudfordringen alene – det kræver et tæt samarbejde.

Derfor vil der i starten af 2025 finde en reorganisering sted i forhold til implementeringsplanen, så der bliver mere tydelig kommunikation om strategien samt styrket planlægning af relevante dialogfora.